Alumna: Claudia Moreno Garrofé
Tutora: Beatriz Gómez Ortega

La trajectòria del dret

Presentació
El meu treball porta el títol «La trajectòria del dret», perquè m'interessava conèixer l'evolució d'aquesta disciplina des de diverses variants que hi veig molt clares. Aquestes són: filosofia, dret i història. La filosofia, perquè està estretament relacionada amb el dret i respon a moltes de les seves incògnites. El dret, puix que he tractat amb lleis i he estudiat l'evolució de les diverses constitucions al llarg de la història d'Espanya. La història, perquè he analitzat el que ha succeït al llarg dels segles, des del s. V aC. L'objectiu del treball era, i ha estat acomplert, resoldre dubtes de futur tals com: El que ja ha passat continua passant? Els humans caiem sempre en els mateixos tòpics o errors? En què m'especialitzaré en un futur? Tinc clar que estudiar dret és el que realment vull? Aquestes són algunes qüestions que més endavant veurem si he resolt o comprovat.

Metodologia
Aquest treball consta de dues parts molt diferenciades, com són la teoria i la pràctica. La primera, analitza fets, actuacions, decisions de l'àmbit juridicopolític, així com també la societat de cada època, i també les diverses branques en les quals es

divideix el dret, l'evolució de les constitucions des de l'any 1812 fins al 1978, la separació de poders a Espanya i la diferència entre una llei i un decret llei. En la part pràctica vaig aplicar els mètodes a la pràctica, simulant els al·legats d'un judici real, i vaig llegir diversos llibres per poder dur a terme aquest treball.

Cos del treball

En primer lloc, conté els llatinismes o mots que encara avui s'usen en l'àmbit jurídic. Després faig un recull de totes les definicions rellevants que ha tingut la paraula *dret* al llarg de la història fins a arribar als nostres dies; així com el lloc de procedència de la paraula i com va sorgir, i també les actuals funcions que s'atribueixen al dret, i que simbolitza en general la deessa de la justícia (representació de justícia i de dret).

En segon lloc, entrem a valorar o examinar d'alguna forma què ha succeït en aquest marc començant per Ciceró, el pare del dret, fins a l'actualitat. Ciceró va assentar les bases del que avui en dia coneixem i estudiem en el seu llibre, *De legibus*, el qual vaig llegir per realitzar el treball. Al llarg d'aquest apartat, destaco alguns judicis com el de Salem, al segle XIV, o el de Nuremberg, al segle XX; personatges com Concepció Arenal o Clara Campoamor, o institucions que avui en dia continuen vigents amb altres noms, com la Societat de Nacions (actualment Nacions Unides).

Aquí també he anomenat alguns autors importants sobre els quals aprofundeixo en l'apartat següent. Aquests són, concretament: l'Escola de Bolonya, sant Tomàs d'Aquino, Gregorio da Rimini, Nicolau Maquiavel, Francisco de Vitoria i Herbert Hart. En tots els casos vaig estudiar les seves teories més rellevants, per exemple *El Príncep* de Maquiavel, o la teoria de Hart que encara avui empren a universitats d'arreu del món, com per exemple a la Universitat Autònoma de Barcelona.

A partir d'aquestes teories faig una anàlisi o una comparació entre aquests autors, que estan situats entre els segles XI i XX, i els filòsofs del segle V aC. En aquest punt busco diferències i similituds; de fet, vaig trobar moltes més similituds que diferències. Em va sorprendre veure com persones nascudes vint-i-cinc segles abans que nosaltres podien tenir una ment i una ideologia més obertes i avançades que les nostres.

En aquests tres últims apartats vaig aprendre molt, però em vaig adonar que som tancats de ment i que no aprenem dels nostres errors, ja que sempre ensopeguem amb les mateixes pedres, malgrat saber-ne el final. Per exemple, no respectant la llei (fa set segles i ara) o oprimint les dones i provocant així que esperin encara el dia de ser reconegudes com a iguals per la resta de la societat. Això sempre ha estat així i, per desgràcia, aquests paràgrafs m'han fet adonar que encara queda molt i molt de temps perquè aquest dia sigui una simple anècdota del passat de les sufragistes.

Gràcies als filòsofs, el dret va patir ramificacions en diversos moments de la història

i aquestes són: dret positiu i dret natural; dret objectiu i subjectiu; dret públic, privat i social, i les pertinents especialitats.
Del dret públic en neix el dret constitucional, i precisament aquest ocupa l'últim apartat de la part pràctica. L'any 1812 veu la llum la primera constitució a Espanya, coneguda com «la Pepa». Aquí vaig estudiar com el pas del temps, l'evolució de la societat i el canvi de mentalitat va influir en els pertinents canvis en les lleis estatals. Fins al punt que l'any 2006, amb el vistiplau de la Constitució de 1978, es va permetre l'aprovació de l'Estatut d'Autonomia a Catalunya, cosa impensable fins al moment. Aquest conjunt de lleis em va portar a preguntar-me què era una llei i en què es diferenciava d'un decret llei. I aquesta pregunta em va dur a una altra: qui fa les lleis? Investigant vaig confirmar que segons la Constitució a Espanya hi ha separació de poders i que és una democràcia i que, per tant: el poder legislatiu les feia; el poder executiu vigilava la seva correcta aplicació, i el poder judicial és l'encarregat de vetllar per fer complir la llei i castigar als qui no ho facin.
Fins aquí arriba la meva part teòrica i ara començaria la pràctica.
Aquí vaig cercar i investigar quins procediments judicials s'empraven ja a l'inici del temps i que encara fossin vàlids. En vaig trobar dos: el *suasoriae* i el *controversiae*. El primer significa que eren un exercici propi dels principiants i consisten en consultes imaginàries dirigides a personatges històrics que en determinades situacions han de prendre una decisió important. Pel que fa al segon, donat un cas, generalment fictici, l'alumne havia d'argumentar jurídicament en defensa d'una de les parts. El *controversiae* sempre s'ha utilitzat en un judici, així que vaig utilitzar una sala de jutjat per mostrar-ne les parts i els membres i les seves funcions respectives.
Ara aquests exercicis tocava aplicar-los a la vida real i per això vaig escollir tres casos reals on la sentència final ja havia estat publicada. El primer, el cas de José Bretón: aquest home va cremar els seus fills i vaig posar en pràctica al·legats com alienació mental transitòria, crueltat, satisfacció personal, que el seu passat l'havia empès a fer-ho, etc. Vaig fer els al·legats a favor i en contra, i a més vaig presentar els fets i els implicats: els seus fills, la seva dona i ell.
El segon cas va ser el de Nueva Rumasa, on Ruiz Mateos i els seus fills es van dedicar a estafar durant 50 anys inversors, pensionistes, jubilats, etc., per ser uns avars i uns miserables. Vaig fer els al·legats a favor i en contra, i a més vaig presentar els fets i els implicats.
Finalment, el tercer era un cas de *cyberbullying* que hi ha haver a Girona, de dos nois de nou anys que assetjaven un company de classe per les xarxes socials. En aquest cas, a qui s'havia de fer responsable? Als nois, als pares o a la societat? Vaig fer els al·legats a favor i en contra, i a més vaig presentar els fets i els implicats.

Conclusions

Aquest treball i aquesta recerca anaven encaminats a resoldre certs dubtes que m'havien sorgit sobre el meu futur. He resolt aquestes meves inquietuds? D'alguna manera, la resposta a aquesta pregunta és un sí. Un sí al meu futur; un sí a saber el que vull; un sí a la satisfacció personal; un sí al creixement personal; un sí a aquest treball, que ha estat productiu i resolutiu.

N'extrec una idea molt clara, que les tradicions i les bases ben assentades i digerides provenen de fa molts segles; i el que més em sorprèn és que, malgrat el pas del temps, les idees o creences de fa centenars d'anys siguin tan vàlides ara com en el seu moment.

Que persones com Ciceró o Maquiavel, fa més de 20 segles o més de 5 segles, assentessin les bases del dret que coneixem i emprem avui en dia crec que és molt significatiu.

La filosofia és punt essencial del dret i de la societat en què vivim i s'ha emprat en aquest context des dels seus inicis. De fet, crec que avui en dia alguns dels nostres juristes o polítics empren idees de pensadors de l'antiga Grècia que continuen sent vàlides.

Així ho hem pogut comprovar en la pràctica que m'ha fet adonar que, en contra del que jo pensava, si em dediqués al dret penal hauria de treballar per a l'acusació, i no per a la defensa, ja que en certs casos seria incapaç de deixar les meves opinions personals a una banda i centrar-me en els interessos dels meus clients.

Per altra banda, he descobert que en cas de repensar-me el meu futur professional, i no voler estudiar dret, tindria una nova opció: la filosofia. M'he llegit alguns llibres i documents per tal de documentar-me i m'ha fet tenir una nova perspectiva de la vida, de les persones i inclús de mi mateixa. Sé que, si fracasso, m'he d'aixecar i buscar noves vies per garantir l'èxit.

Aquest treball, en conjunt, no només m'ha servit a nivell d'estudis, sinó que també m'ha fet créixer com a persona. Madurar. Evolucionar. Reflexionar.

Com deia Maquiavel, «No hi pot haver grans dificultats quan hi ha bona voluntat», i és que potser no serà un gran treball, ni el més atractiu, però per descomptat ha acomplert les meves expectatives: m'ha ajudat a nivell personal i suposo que d'aquí a uns anys quan me'l miri canviaré milions d'errors, però ara vull pensar que ho he aconseguit.

Bibliografia

Maquiavel, Nicolau (2016): *El Príncep*. Madrid, Create Space Independent Publishing Platform. — De Vitoria, Francesc (1997): *De legibus*. Salamanca y Gènova, Ediciones Universidad Salamanca. — García Gual, Carlos (2008): Llatí 1r Batxillerat. Barcelona, Grup Promotor Santillana. — Fortea, José Ignacio (2007): Historia Universal (Volum

10), Barcelona, Instituto Gallach. — Eiras, Antonio (2007): Historia Universal (Volum 12), Barcelona, Instituto Gallach. — Cuenca, José Manuel (2007): Historia Universal (Volum 19), Barcelona, Instituto Gallach. — Dorado Frías, Fernando (2014): Senado, Bizkaia, Grafo S.A. — http://www.buxaweb.com/historia/temes/escat/restauracio.htm — https://prezi.com/d4jyibgmrynj/treball-de-recerca/ — http://www.enciclopedia.cat/EC-GEC-0173940.xml — http://administraciojusticia.gencat.cat/ca/administracio_de_justicia/organitzacio_i_funcions/funcions/jutjats_primera_instancia/ — http://www.poderjudicial.es/cgpj/es/Poder-Judicial/Tribunales-Superiores-de-Justicia/TSJ-Andalucia- — http://www.congreso.es/consti/otras/historicas/index.htmCeuta-y-Melilla/Organos-judiciales/Organos-judiciales-en-Andalucia/Audiencia-Provincial/Audiencias-Provinciales-y-Tribunal-del-Jurado — http://www.poderjudicial.es/cgpj/es/Poder-Judicial/Tribunales-Superiores-de-Justicia/TSJ-Cataluna/ — https://es.slideshare.net/dfernan9/el-dret — http://dilc.org/dret/ — https://ca.wikipedia.org/wiki/Dret — https://libros-revistas-derecho.vlex.es/vid/dret-objectiu-ordenament-juridic-328451